FIȘĂ INFORMATIVĂ

LABORATOR TRANSNAȚIONAL

SOLUȚII INTELIGENTE PENTRU FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE

Forum C4E | Cavtat, Croatia | Mai 2026

Proiectul este cofinanțat de Programul Uniunii Europene pentru Mediu și Acțiune climatică (LIFE) în temeiul acordului de grant nr. 101120412.

DESPRE LABORATORUL TRANSNAȚIONAL

Laboratorul transnațional privind **Soluții iInteligente de Finanțare pentru Eficiența Energetică** a fost organizat în cadrul proiectului SMAFIN Expanded, în timpul **Forumului pentru Eficiență Energetică din Europa Centrală și de Est (C4E)**, care a avut loc la Cavtat, Croația, în luna **Mai 2025**.

Laboratorul Transnațional a reunit factori de decizie politică, reprezentanți ai instituțiilor europene, instituții financiare, autorități publice, experți tehnici și dezvoltatori de proiecte din Europa Centrală și de Est. Discuțiile s-au concentrat pe combinarea finanțării publice și private pentru a sprijini investițiile în eficiența energetică, cu o atenție specială acordată renovării clădirilor rezidențiale.

Schimbul de informații a permis compararea abordărilor politicilor publice, a modelelor de finanțare și a practicilor de implementare între țări și a sprijinit identificarea de soluții cu potențial relevant dincolo de contextele naționale.

DE CE ESTE IMPORTANTĂ FINANȚAREA INTELIGENTĂ PENTRU EFICIENȚA ENERGETICĂ

- Atingerea obiectivelor UE în materie de climă și energie necesită o accelerare semnificativă a ritmului de renovare și o creștere a volumului investițiilor.
- Instrumentele de finanțare publică ale UE și naționale joacă un rol crucial, dar bugetele publice nu sunt suficiente pentru a acoperi nevoile de investiții.
- Participanții au remarcat că principala provocare nu constă în lipsa finanțării, ci în mobilizarea eficientă a capitalului privat și în eliminarea barierelor persistente.
- Finanțarea publică a fost discutată ca instrument strategic pentru:
  - reducerea riscurilor investițiilor,
  - îmbunătățirea rentabilității proiectelor,
  - stimularea cererii,
  - sprijinirea cadrelor de finanțare durabile pe termen lung.

PRINCIPALELE SUBIECTE DISCUTATE

UTILIZAREA FINANȚĂRII PUBLICE PENTRU MOBILIZAREA INVESTIȚIILOR PRIVATE

Subvențiile, garanțiile și subvenționarea dobânzilor au fost identificate ca instrumente care ar trebui să maximizeze efectele de multiplicare. Sistemele de finanțare mixtă care combină resurse publice și private au fost evidențiate ca instrumente eficiente pentru a aborda aversiunea băncilor față de risc și pentru a sprijini segmentele de piață subfinanțate, în special în domeniul renovării locuințelor.

GHIȘEELE UNICE PENTRU EFICIENȚA ENERGETICĂ CA MECANISME INTEGRATE DE LIVRARE

Ghișeele unice sunt componente cheie ale ecosistemelor eficiente de finanțare a renovărilor. Sprijinul tehnic, administrativ și financiar integrat reduce complexitatea pentru utilizatorii finali și îmbunătățește accesul la finanțare. Sustenabilitatea pe termen lung necesită cadre instituționale stabile, acorduri de finanțare pe termen lung și cooperare cu municipalitățile și instituțiile financiare.

FINANȚAREA EFICIENȚEI ENERGETICE ATRACTIVĂ PENTRU BĂNCI

Produsele standardizate, fluxurile de numerar previzibile și costurile de tranzacție reduse sunt necesare pentru a sprijini extinderea creditării pentru eficiența energetică. Garanțiile și mecanismele de partajare a riscurilor atenuează riscurile asociate creditelor și sprijină extinderea finanțării bancare pentru investiții în eficiența energetică.

ASIGURAREA ECHITĂȚII ȘI INCLUZIUNII SOCIALE

Din motive de echitate, este necesar să se acorde subvenții în funcție de venituri, să se ofere sprijin specific gospodăriilor vulnerabile și, după caz, soluții de finanțare integrală. Fără mecanisme specifice și asistență tehnică, grupurile vulnerabile riscă să fie excluse din programele de renovare.

ASPECTELE EVIDENTIATE DE PARTICIPANȚI – PERSPECTIVE DIN PARTEA PUBLICULUI

CE MOTIVEAZĂ PROPRIETARII DE LOCUINȚE

- Confortul și sănătatea sunt cei mai puternici factori non-financiari care determină renovarea locuințelor, situându-se înaintea preocupărilor legate de climă sau de potențiala creștere a valorii proprietății.
- Strategiile de comunicare ar trebui să se concentreze, de asemenea, pe beneficiile cotidiene și calitatea vieții.

CE AU NEVOIE BĂNCILE PENTRU A-ȘI MĂRI INVESTIȚIILE

- Randamente clare ale investițiilor și fluxuri de cerere puternice și previzibile sunt condiții esențiale pentru creșterea creditării în domeniul eficienței energetice.
- Garanțiile publice funcționează ca un instrument cheie de reducere a riscurilor, în special pe piețele caracterizate de o cerere fragmentată și proiecte de dimensiuni reduse.

CE BLOCHEAZĂ CEREREA DIN PARTEA GOSPODĂRIILOR

Principalele obstacole care împiedică proprietarii de locuințe să utilizeze instrumentele de finanțare disponibile includ:

- lipsa sprijinului tehnic,
- proceduri administrative complexe,
- încredere limitată în soluțiile disponibile.

Prin urmare, accesul la finanțare necesită servicii de consultanță complementare și procese simplificate pe tot parcursul procesului de renovare.

CONCLUZII CHEIE DIN LABORATORUL TRANSNAȚIONAL

- ✓ Finanțarea publică este cea mai eficientă atunci când este utilizată pentru a stimula și reduce riscurile investițiilor private, mai degrabă decât ca instrument independent.
- ✓ Modelele de finanțare mixtă care combină subvenții, împrumuturi și garanții pot sprijini depășirea barierelor atât din partea ofertei, cât și pe cele din partea cererii.
- ✓ Ghișeele unice joacă un rol important în conectarea gospodăriilor cu instrumentele de finanțare prin intermediul sprijinului integrat oferit.
- ✓ Factorii non-financiari, precum confortul și sănătatea, sunt factori decisivi pentru proprietarii de locuințe și ar trebui să se reflecte în elaborarea politicilor și în comunicarea acestora.
- ✓ Garanțiile, standardizarea și instrumentele tehnice de evaluare a riscurilor sporesc atractivitatea investițiilor în eficiența energetică pentru bănci.
- ✓ Sunt necesare mecanisme dedicate și asistență tehnică pentru a asigura accesul incluziv la finanțarea renovărilor pentru gospodăriile vulnerabile.

RELEVANȚA PENTRU DECIDENȚII POLITICI ȘI PĂRȚILE INTERESATE

- Multe dintre provocările legate de finanțarea eficienței energetice sunt comune țărilor participante, indiferent de contextul instituțional sau de piață.
- Scalarea eficientă depinde de alinierea între elaborarea politicilor, instrumentele financiare și mecanismele de punere în aplicare.

Rezultatele contribuie la obiectivele SMAFIN Expanded și susțin abordările bazate pe dovezi pentru finanțarea durabilă și inclusivă a eficienței energetice în întreaga Europă.